

Middelgrundsprojektet

- en undersøgelse af finansieringsmuligheder

1. Metodik for og formål med undersøgelsen.

Det er en forudsætning for undersøgelsen, at der ikke er tale om projektfinsiering i traditionel forstand. Formålet er at etablere et overblik over de praktiske muligheder for ved Middelgrundens Vindmøllelaugs mellemkomst at skaffe fremtidige andelshavere adgang til den billigst mulige belåning af andele i tegningsfasen. Hensigten er således at etablere en pakkeløsning, der gør det attraktivt for långiveren at imødekomme et potentielt stort antal lånere på lige vilkår – typisk med sikkerhed i vindmølleandele knyttet til projektet.

Undersøgelsen er derfor i sin natur praktisk organiseret, dvs. at der har været taget kontakt til et antal parter, der potentielt kunne påtage sig en rolle i forbindelse med finansieringen af den enkelte andelshavers mølleandele i tegningsfasen.

En undersøgelse af denne art er selvsagt ikke udtømmende. Det har været hensigten at præsentere et overblik over forskellige typer af finansieringsmuligheder, samt at vurdere muligheden for i projektets nuværende fase at indhente præcise lånetilbud og betingelser for sådanne hos relevante parter.

Undersøgelsen er suppleret med en vurdering af mulighederne for evt. EU-tilskud til Middelgrunds-projektet i forbindelse med det såkaldte 5. rammeprogram.

Følgende potentielle parter indgår under sådanne forudsætninger i undersøgelsen:

- Fabrikanter
- Developer
- Finansieringsinstitut med realkredit-baggrund
- Finansieringsinstitut med forsikrings-baggrund
- Traditionelle lånebanker

2. Projektets overordnede teknisk-økonomiske risici.

Som en logisk konsekvens af sammenhængen mellem projektets overordnede teknisk-økonomiske risici og værdien af de enkelte andele som sikkerhed for långivning, er der i forbindelse med de drøftelser, der har fundet sted, blevet redegjort for projektets organisering (kombineret ejerskab forsyningsselskab/laug) samt økonomiske nøgletal, jfr. offentliggjort materiale før energireformens vedtagelse. Det er samtidig blevet præciseret, at energireformen vil få konsekvenser for projektets økonomi, og at detaljer herom bør drøftes med KMEK når de endelige beregninger er gjort klart.

Hvad angår tekniske risici er der argumenteret for, at forsyningsselskabets medvirken kan tages som udtryk for, at projektets tekniske risiko ikke bør vurderes anderledes end et traditionelt vindenergiprojekt.

Der er i øvrigt blevet henvist til konklusionerne af de af Energistyrelsen finansierede forundersøgelser og til projektets hjemmeside på internet.

3. Ramme for drøftelser.

I forbindelse med undersøgelsen er der blevet lagt særlig vægt på at beskrive den laugsmodel, der ligger til grund for projektet, herunder en eventuel stordriftsfordel i at tilbyde kommende anpartsejere lige vilkår med hensyn til belåning af andele, typisk med sikkerhed i sådanne andele.

Henvendelserne har været præcist formuleret, idet der for det første er blevet bedt om en principiel stillingtagen til ønsket om at udarbejde et finansieringstilbud rettet imod den enkelte kommende andelsejer, udformet som en særlig pakke i forbindelse med projektet som sådant.

For det andet er der blevet lagt vægt på, at et sådant principielt ønske om at udarbejde et finansieringstilbud for kommende laugsmedlemmer skal have en gennemskuelig form, herunder en beskrivelse af rentevilkår på såvel variabel som fast basis, en beskrivelse af den sikkerhed, der vil blive stillet krav om, samt omkostninger i forbindelse med lånets oprettelse.

4. Finansieringstilbud fabrikanten.

BONUS

Kontaktpersoner: Teknisk direktør Henrik Stiesdal og salgschef Peter Nickelsen.

BONUS har kontakter til en række finansieringsinstitutter, incl. internationale, der er interesserede i at gå in i projektfinansiering. På den baggrund vurderer BONUS at kunne matche andre fabrikanters tilbud med hensyn til finansiering i det omfang, det skulle blive aktuelt.

Med udgangspunkt i en nylig sag fra Sverige ønsker BONUS i den nuværende fase at følge et forsigtigheds-princip i forhold til udbudsproceduren og ikke gå ind i nærmere samarbejd med udbydere.

På den baggrund ønsker BONUS ikke på nuværende tidspunkt at komme med et finansieringstilbud til de private andelshavere.

NEG MICON

Kontaktperson: Salgschef Peter Øgaard

NEG MICON vil forholde sig til det samlede Middelgrunds-projekt i forhold til generel udbudsprocedure med fokus på de tekniske og økonomiske forhold.

På den baggrund ønsker NEG MICON ikke at gå ind i et tilbud med hensyn til finansieringstilbud i forhold til Middelgrunds-projektets private andelshavere.

Tacke Windenergie GmbH

Kontaktpersoner: Direktør Finn M. Hansen og Mikael Jakobsson, salgsafdelingen.

Tacke Windenergie GmbH er principielt interesseret i at tilbyde finansiering til de private andelshavere. Dette vil dog ske gennem firmaets moderselskab, ENRON.

Vestas

Kontaktpersoner: Dorthe Nielsen og Michael Ari Nielsen.

Vestas har kontaktet sin bankforbindelse, Unibank, der tilbyder følgende:

75-80 mio kr. som øvre låneramme.

6-7% fast rente, med mulighed for regulering af afbetalingsrater.

5. Finansieringstilbud, developer.

ENRON Nordic Energy

Kontaktperson: Associate Peter Steiness Larsen.

ENRON er som developervirksomhed principielt interesseret i at tilbyde finansiering til Middelgrunds-projektets private andelshavere. Dette kan eksempelvis ske i forhold til, at ENRON's datterselskab, Tacke, bliver leverandør med deraf følgende muligheder for at udarbejde en pakkeløsning. Det kan dog også principielt ske uden at Tacke er leverandør. ENRON råder over finansierings-koncepter, som vurderes at være potentielt velegnede til finansiering af vindmølleprojekter. Tacke har udviklet produkter til

vandkraftsektoren, hvor afdragene gøres afhængige af nedbør. Noget tilsvarende vil principielt kunne tilbydes i forhold til vindenergi.

ENRON har vurderet, at firmaet ikke er gearet til at tilbyde finansiering til en større kreds af små andelshavere, idet man normalt ikke udfører den slags operationer.

På den baggrund har ENRON valgt ikke at give finansieringstilbud til Middelgrundsprojektets private andelshavere.

6. Finansieringsinstitut med realkredit-baggrund

Nykredit Bank

Kontaktpersoner:

Udlånschef i Nykredit Direkte Henrik Steffensen
Udlånschef Claus Frogner

I forlængelse af drøftelser med banken er Claus Frogner efter nogle dages interne drøftelser vendt negativt tilbage med den begrundelse, at der vil være tale om et forretningsområde, der ligger uden for Nykredit Banks kerneområde, og at banken er for ny i markedet til at vove at håndtere en sådan udfordring.

7. Finansieringsinstitut med forsikringsbaggrund

Codan Bank

Kontaktpersoner:

Udlånschef Flemming Ahrent Pedersen
Svend Andersen, udlånsafdelingen

Den samlede vurdering i banken er, at man ikke tør kaste sig ud i et sådant nyt forretningsområde på et tidspunkt, hvor alle kræfter bruges på at skabe en selvstændig profil for den niche, som banken i første omgang vil dyrke. Man finder det for en stor satsning at lægge så mange æg i samme kurv på nuværende tidspunkt.

8. Traditionelle lånebanker

De kontaktede parter har umiddelbart tilkendegivet en forståelse for den tanke der ligger bag en sådan pakkedøsning om end det for parterne synes at være i det mindste et atypisk forretningsområde.

Forespørgslerne har givet følgende resultat:

Den Danske Bank

Kontaktperson:

Ole Jensen, Projektfinansieringsgruppen
Vagn Holm Jensen, Privatfinansiering

Banken er ikke på nuværende tidspunkt parat til at etablere en egentlig pakkeløsning, men vil i princippet forbeholde sig retten til at tilpasse sit lånetilbud til den enkelte låneansøger. Når projektet er mere fremskredent vil Vagn Holm Jensen ikke udelukke, at banken er villig til at indgå en rammeaftale med hensyn til lånebetingelser for den enkelte andelsejer, men dette vil efter al sandsynlighed forblive en rammeaftale.

Banken ønsker ikke på nuværende tidspunkt, at dets navn bruges i forbindelse med projektets markedsføring. Det er et principielt synspunkt, idet man modtager mange henvendelser, hvor bankens involvering sker med henblik på at give projekter en form for lødighed i forbindelse med markedsføringen.

Den Københavnske Bank

Kontaktperson:

Udlånschef Christian Biel

Christian Biel har udvist stor forståelse for konceptet og tvivler ikke på det rigtige i ideen. Han er desuden ikke i tvivl om, at de store banker ville vise positiv interesse for sagen, når timingen er rigtig. Den Københavnske Bank vil ikke kunne påtage sig en opgave af denne type. Bankens administrative kapacitet er ringe, og man ønsker at profilere sig på formuepleje samt på relativt få, men store kunder. Minimumsgrænsen for låneoptagelse er således 100.000 kr.

BG-Bank

Kontaktperson:

Kontorchef Peter Lautrup, udlånsafdelingen i hovedsædet.

Der kunne ikke umiddelbart spores det store engagement i sagen. Banken overvejer sagen og har lovet at vende tilbage. Dette er ikke sket.

9. EU-finansiering.

Ud over at undersøge finansieringsmuligheder rettet imod den enkelte andelshavers mølleandele, er det tillige søgt vurderet om EU-midler realistisk kan indgå som en del af den samlede projektfinansiering. Fokus har i denne sammenhæng været rettet imod det nye såkaldte 5. rammeprogram.

Energidelen i 5. rammeprogram retter sig imod såvel forsknings- som demonstrationsprojekter. For demonstrationsprojekter kan der søges om tilskud op til 35% af et projekts innovative elementer.

En kort beskrivelse af Middelgrundsprojektets hovedelementer er blevet udarbejdet på engelsk og har været forelagt Kommissionens energidirektorats ansvarlige 'desk officer' for vindenergi med henblik på en foreløbig vurdering af projektets egnethed som demonstrationsprojekt i EU-sammenhæng. Samtidig er spørgsmålet om sammenhængen mellem regler for offentligt udbud og rammeprogrammets krav til den såkaldte europæiske dimension blevet drøftet.

Kommissionens første tilbagemelding har været, at projektet klart ligger inden for de rammer, hvor man gerne ser ansøgninger på vindenergi-delen. Dette skyldes ikke mindst det forhold, at der er tale om et storskala offshore-projekt. Kommissionen har på det foreliggende grundlag ikke ønsket at forholde sig til projektets innovative aspekter, herunder den eventuelle støtteramme. Derimod er det blevet præciseret, at 5. rammeprogram vil praktisere en betydelig bredere tilgang til vedvarende energiprojekter end det foregående THERMIE-program, idet socio-økonomiske aspekter vil blive betydeligt opprioriteret.

Kommissionen har, såfremt det ønskes at søge om EU-midler til Middelgrundsprojektet inden for rammeprogrammet, anbefalet at udarbejde en meget bred ansøgning med en præsentation af projektets tekniske, økonomiske, organisatoriske og miljømæssige (herunder især visuelle) aspekter.

Kommissionen har endvidere præciseret, at spørgsmålet om status for myndighedsbehandlingen – og i det hele taget spørgsmålet om sikkerheden for projektets endelige godkendelse og gennemførelse – vil være af afgørende betydning for projektets evaluering angående støtteværdighed.

Hvad angår spørgsmålet om udlicitering af møller (samt evt. fundamenter) har Kommissionens første tilbagemelding været, at man har svært ved at forestille sig en situation, hvor Kommissionen binder sig til et tilskud til et vindenergi-projekt, hvor man ikke kender fabrikatet på møllerne. Da der i sidste ende vil være tale om at forhandle den endelige kontrakt igennem med Kommissionen, vil dette spørgsmål formentlig løse sig selv, den givne tidsramme taget i betragtning.

Såfremt en EU-ansøgning skal udarbejdes og fremsendes i 1999, skal dette ske inden 15. juni. En positiv evaluering af en sådan ansøgning vil medføre en kontrakt med Kommissionen inden årets udgang.

Det anbefales, at der udarbejdes en ansøgning om EU-tilskud til Middelgrundsprojektet inden for 5. rammeprogram, og at en sådan ansøgning omhandler alle væsentlige elementer af projektet af såvel teknisk, økonomisk, organisatorisk som miljømæssig art.

En EU-ansøgning forudsætter, at der deltager mindst én udenlandsk part i EU-kontrakten.

10. konklusion.

Det har vist sig vanskeligt i projektets nuværende fase at indhente konkrete lånetilbud på vegne af projektets kommende andelshavere.

Hvad angår fabrikanten har Vestas kunne anvise det mest konkrete lånetilbud gennem sit finansieringsinstitut, Unibank. Dette tilbud synes umiddelbart mere attraktivt end allerede eksisterende lånetilbud.

Hvad angår Enron som developer er det vurderingen, at man ikke er konstrueret til at kunne yde den efterspurgte form for lån.

Drøftelserne med mere traditionelle finansieringsinstitutter - herunder sådanne, der knytter sig til realkredit og forsikring - har vist, at alene de store banker synes at kunne håndtere det administrative set-up, som en samlet løsning for belåning af andele i forbindelse med Middelgrundsprojektet indebærer. Mindre banker samt banker, der er nye i markedet, har således meldt negativt tilbage med hensyn til at engagere sig i projektet.

Der mangler fortsat en tilbagemelding fra BG Bank vedrørende ønsket om at udarbejde et konkret tilbud omhandlende rentevilkår med videre for de andelsejere, der måtte ønske at optage lån i forbindelse med anskaffelsen af sådanne anparter.

På baggrund af kontakt til EU-Kommissionen anbefales det at udarbejde EU-ansøgning om støtte til Middelgrundsprojektet som demonstrationsprojekt under 5. rammeprogram med ansøgningsfrist 15. juni 1999.